

**NURMIKON PÄIVÄKODIN
VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA**

”TOUKASTA PERHOSEKSI”

SISÄLLYSLUETTELO:

Alkusanat

1. Nurmikon päiväkot.....	4
2. Arvot ja peruspilarit	
Arvot toiminnassamme.....	4
Oppimisympäristö.....	5
Kasvatuskumppanuus.....	6
Perheen puheenvuoro.....	7
Yhteistyöverkostot.....	8
3. Toukasta perhoseksi.	
Päivän kulku.....	9
Leikkiminen.....	11
Luontoretket.....	12
Hei, me jumpataan!.....	13
Kaikki mukaan vaan soittamaan.....	13
Tää on kuin taidenäyttelyssä, ei näistä saa selvää!.....	14
Esiopetus.....	15
Monikulttuurinen lapsi Nurmikossa.....	16
Tukea tarvitseva lapsi Nurmikossa.....	17
4. Arviointi.....	18
5. Liitteet	
Lähikoulujen ja päiväkotien yhteistoimintasuunnitelma	
Oppilashuoltoryhmän jäsenet	
Todistus esiopetukseen osallistumisesta	

ALKUSANAT

Tämä on päiväkotiki Nurmikon toukasta perhoseksi nimeä kantava varhaiskasvatussuunnitelma (vasu), jota olemme työstäneet aktiivisesti kahden vuoden ajan. Se pohjautuu osittain vuonna 2003 päivättyyn aiempaan varhaiskasvatussuunnitelmaamme. Lasten kuulemisen, oman työmme arvioinnin ja vanhempien kanssa luodun keskusteleavan yhteistyön kautta olemme kirjanneet ylös asioita, joita pidämme tärkeinä meidän päiväkodissamme. Työtämme ovat ohjanneet varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Stakes 2005) ja Helsinki vasu (2006).

Helsingissä 11.4.2007

Pirjo Granqvist

Maria Heiskanen

Maria Holopainen

Minna-Susanna Härkönen

Mari Kuittinen

Outi Schildt

Tiina Sillankorva

Anna-Maija Tolmonen-Kynnäs

Marjut Tuomainen

Riina Leino (16.3.07 asti)

Anne Saariniemi (26.3.07 lähtien)

1. NURMIKON PÄIVÄKOTI

Päiväkotimme sijaitsee Helsingin Kumpulassa, osoitteessa Väinö Auerinkatu 3. Nurmikko on pieni, kahden lapsiryhmän päiväkotikoti. Ryhmät ovat Kehrääjät ja Kiitäjät, joissa hoidetaan 0-7-vuotiaita lapsia toukasta perhoseksi. Lapsimäärä vaihtelee vuosittain, ollen yleensä 35 - 40. Hoito- ja kasvatushenkilöitä on yhteensä seitsemän, kolme lastentarhanopettajaa ja neljä lastenhoitajaa, lisäksi talossamme on oma keittiö keittäjineen ja päiväkotiapulainen. Päiväkotimme johtaja toimii myös kahden naapuripäiväkotimme johtajana. Nurmikko sijaitsee hyvien ulkoilumaastojen ja metsäisten puistojen läheisyydessä, myös kulkuyhteydet ovat erinomaiset.

2. ARVOT JA PERUSPILARIT

ARVOT TOIMINNASSAMME

Perusturvallisuuden luominen, ihmisen kunnioittaminen ja lapsilähtöisyys on meille tärkeää.

Lasten ja aikuisten yhdessä sopimat toimintatavat takaavat arjen sujumisen iloisessa ja äänekkäässä joukossamme ja luovat pohjan lapsen perusturvallisuudelle. Olemme luopuneet lasten siirtymisestä ns. pienten ryhmästä isojen lasten puolelle, muodostamalla kaksi 0-7 -vuotiaiden lasten ryhmää, jotta voimme taata pitkät ja tutut kaveri- ja aikuissuhteet.

Pidämme tärkeänä lapsen yksilöllisyyden huomioimista ja tukemista iän ja kehitystason mukaisesti. Tiedostamme lasten erityistarpeet ja teemme lasta tukevaa yhteistyötä sekä vanhempien että muiden yhteistyötahojen kanssa.

Kunnioitamme toinen toisiamme. Hyvät käytöstavat ja niiden harjoittelu ovat meille tärkeitä asioita.

Kaikkea toimintaamme ohjaa lapsilähtöisyys. Lapset otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun ja heitä kuunnellaan. Olemme valmiit muuttamaan suunniteltua toimintaa lapsilta saadun palautteen pohjalta. Hauskimmat ja mieleenpainuvimmat tapahtumamme ovatkin lasten itse ideoimia ja toteuttamia.

Yhteistyössä vanhempien kanssa korostuvat avoimet ja luottamukselliset välit. Sekä perheillä että meillä on yksi yhteinen päämäärä: lasten hyvinvointi.

OPPIMISYMPÄRISTÖ

Arjessa olemme huomanneet, että lapset haluavat rakentaa itse oman oppimis- ja leikkiympäristönsä. Aikuiset takaavat lelujen ja materiaalien saatavuuden. Käytännössä tämä tarkoittaa, että tavarat ovat lasten korkeudella ja helposti otettavissa. Tavaroiden löytämisen helpottamiseksi ja palauttamiseksi paikoilleen ovat niiden paikat merkitty kuvin.

Lasten leikeissä huonekalut, patjat ja tyyny saavat lelujen ohella uuden tarkoituksen. Sohva voi toimia merirosvolaivana, tyyny ankkureina ja puolapuut tähystystornina. Aikuisen tehtävänä on huolehtia, että leikit pysyvät turvallisina ja pyrkiä löytämään leikille paikka, jossa lapset voivat jatkaa sitä halutessaan myöhemmin.

Lasten erilaisia oppimistapoja tuemme antamalla mahdollisuuden monenlaisiin toimintatapoihin. Esim. pieniä matemaattisia tehtäviä voimme harjoitella jumpassa, luontoretkillä, harjoitustehtävinä pöydän ääressä, lauluhetkillä, leikeissä, kukin lapsi oman mielenkiinnon ja kehitysvaiheensa mukaan.

Käytämme päiväkodin tiloja monipuolisesti hyväksemme. Osan lapsista ulkoillessa, on päiväkodin kaikki ryhmätilat sisällä olevien käytössä. Näin mahdollistamme sisällä leikkiä pienryhmille, omaa rauhaa kaipaavalle lapselle ja ulkoilemassa oleville lapsille tilaa vauhdikkaampiin leikkeihin. Porrastamme ulkoilun myös niin, että pienemmät lapset tulevat sisälle

aiemmin, jolloin isommat lapset saavat tilaa pallopeleille, kiipeilylle ja hippaleikeille. Käytämme myös heidän kanssaan läheistä koulun kenttää korvaamaan oman pihamme pienuutta. Ympäröivä Kumpulan luonto toimii myös tärkeänä oppimisympäristönämme luontokerhotoiminnan kautta.

KASVATUSKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja henkilökunnan välistä yhteistyötä lapsen parhaaksi. Tässä yhdistyvät vanhempien ensisijainen ja tärkeä tuntemus omasta lapsestaan ja päiväkodin henkilökunnan ammatillinen tietotaito. Kumppanuus alkaa jo ennen lapsen päivähoiton aloitusta. Vanhemmat ovat tervetulleita tutustumaan päiväkotiimme jo siinä vaiheessa kun he miettivät päiväkotipaikan valintaa. Kun vanhemmat ovat tuomassa päivähoitohakemusta, keskustele päiväkodin johtaja heidän kanssaan lapsen ja hoitoon liittyvistä seikoista. Tässä yhteydessä vanhemmilla on myös mahdollisuus saada ajankohtaista tietoa eri hoitomuodoista alueella.

Palvelusuunnitelmaan, joka tehdään jokaiselle päivähoitopaikkaa hakevalle perheelle, kirjataan lasta koskevat tiedot esim. hoitoajat ja allergiat tai muut erityistarpeet. Kun lapsi on valittu päiväkotiimme käymme jokaisen perheen kanssa aloituskeskustelun päiväkodissa. Tässä yhteydessä perheellä on mahdollisuus kertoa omasta lapsestaan tärkeitä asioita ja kysyä mieltä painavia kysymyksiä. Perheelle esitellään päiväkodin tilat ja toiminta. Aloituskeskustelun jälkeen alkaa lapsen tutustumisjakso ts. pehmeä lasku, jonka pituus sovitaan perheen toiveiden ja tarpeiden mukaan. Yleensä tutustumisjakso kestää noin 1-2 viikkoa, minkä aikana lapsi on päiväkodissa yhdessä vanhemman tai muun tutun aikuisen kanssa. Tavoitteena on, että lapsi voi turvallisesti totutella päiväkodin ympäristöön, tapoihin, toisiin lapsiin ja henkilökuntaan.

Teemme jokaisen perheen kanssa n. 2 kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta lapsen varhaiskasvatussuunnitelman (lapsen vasu). Tässä yhteydessä keskustellaan tarkemmin kunkin lapsen kohdalla sillä hetkellä

tärkeistä asioista. Vanhemmilla on mahdollisuus tuoda omia ajatuksiaan, huoliaan ja toiveitaan esille keskustelun aikana. Keskustelun kuluessa sovimme yhteiset tavoitteet ja sopimukset kullekin lapselle ja ne kirjataan ylös. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma arvioidaan ja päivitetään kaikkien lasten osalta kerran vuodessa. Tarvittaessa mukana voi olla myös muitakin henkilöitä esim. erityislastentarhanopettaja tai tulkki.

Muita tärkeitä yhteistyö muotoja ovat vanhempainillat vaihtuvine aiheineen. Vanhempainillat ovat yleensä syksyllä ja keväällä. Järjestämme myös tarpeen mukaan vanhempainiltoja muina ajankohtina esim. kesällä syksyn uusille asiakasperheille.

Pääasiallinen kumppanuuden muoto on kuitenkin päivittäiset keskustelut tulo- ja hakutilanteissa. Näissä keskusteluissa kuullaan lapsen kuulumiset ja iltapäivisin käydään läpi päivän tapahtumat, ilot ja surut.

PERHEEN PUHEENVUORO

Tyttäreni oli päiväkotiki Nurmikossa neljävuotiaasta koulun alkuun, poikani siirtyi Nurmikkoon perhepäivähoidosta neljävuotiaana vuonna 2006. Yhteistyö kodin ja päiväkodin välillä on aina sujunut hyvin. Iloksenne päiväkodin henkilökunta on pysynyt lähes samana siitä lähtien, kun tyttärenne aloitti Nurmikossa vuonna 2003. Pitkät hoitajasuhteet ovat syventäneet luottamusta. Meille on ollut tärkeää, että opettajat ja hoitajat, jotka ovat lapsen merkittäviä ihmissuhteita päivän aikana, meidän kasvatuskumppaneitamme, pitävät työstään ja arvostavat sitä. Uskon että tämä välittyy myös lapselle - he poimivat sen valoisana esimerkkinä aikuisuudesta ja työnteosta. Olemmekin huomanneet, että lasten oikeat idolit ovat löytyneet päiväkodin hoitajista ja esikoulun opettajista, eivät tv-ohjelmista.

Luottamus luo myös turvallisuudentunnetta. Arvostamme Nurmikon henkilökunnan ammattitaitoa, positiivisuutta, välittömyyttä ja joustavuutta.

Nurmikkolaisten luontoretket ovat olleet tärkeitä molemmille lapsillemme, samoin elämyksiä ovat tarjonneet retket esimerkiksi museoihin ja teattereihin. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin se tavallinen arki, sen sujuvuus, ja iloinen ja kannustava ilmapiiri hoitopaikassa. Mukavasti kuluneesta päivästä ja turvallisesta arjesta kertoo se, että päiväkodista kotiin tulee hyväntuulinen lapsi, joka innokkaasti kertoilee kaikesta mitä on kokenut.

Helsingissä 27.2.2007

Linnean ja Ronin äiti

YHTEISTYÖVERKOSTOT

Päiväkotimme henkilökunta tekee yhteistyötä useiden eri tahojen kanssa.

Tärkeä yhteistyömuoto neuvolan kanssa on 3- ja 5-vuotistarkastusten yhteydessä täytettävät lomakkeet. Ennen neuvolaan menoa vanhemmat ja päiväkodin henkilökunta täyttävät kyseiset lomakkeet ja vanhemmat toimittavat ne neuvolaan ja palauteosion takaisin päiväkodin tiedoksi.

Päiväkotimme oman henkilökunnan lisäksi lapsiryhmässä työskentelee alueellinen erityislastentarhanopettaja (alue-elto). Se kuinka monena päivänä hän on päiväkodissamme vaihtelee vuosittain tarpeen mukaan. Hän on tarvittaessa sekä lasten että aikuisten tukena. Vanhemmilla on myös mahdollisuus kääntyä hänen puoleensa halutessaan keskustella lapsen liittyvistä asioista tai huolista. Alueellamme toimii myös kiertävä erityislastentarhanopettaja (kelto) joka vastaa erityistä tukea tarvitsevien lasten tuen tarpeen arvioinnista ja sijoittumisesta päiväkotiin.

Niinä vuosina kun päiväkodissamme annetaan esiopetusta teemme yhteistyötä Kumpulan koulun ja alueemme muiden päiväkotien esiopetusryhmien kanssa. Keväisin pidetään siirtopalaverit kouluun lähtevistä lapsista. Palaverissa on myös mukana oppilashuoltoryhmä. (Kts. Liite)

Yhteistyömme Paavalin seurakunnan kanssa keskittyy enimmäkseen kirkollisiin juhlapyhiin. Kerran vuodessa alueemme lapsityöstä vastaava pappi vieraillee luonamme puhumassa esim. ystävydestä.

Mahdollisia muita yhteistyötahojamme ovat hammashoitola ja alueemme lastensuojelusta vastaava henkilö.

Toimimme myös nimikkoperhepäivähoitajamme hoitolasten varahoitopaikkana.

3. TOUKASTA PERHOSEKSI

PÄIVÄN KULKU

Päiväkotiin tuominen ja hakeminen

Ennen aamupalaa otamme lapset vastaan salissa. Riisuuntumistilanne on vielä lapsen ja vanhemman omaa aikaa. Jokainen lapsi otetaan vastaan yksilöllisesti. Halutessaan lapsella on mahdollisuus olla sylissä, köllötellä sohvalla ja heräillä kaikessa rauhassa päivään. Lelut ovat lasten saatavilla ja leikki voi alkaa lapsen itse valitsemallaan tavalla.

Lapsen lähtiessä kotiin vaihdetaan lyhyesti päivän kuulumiset. Henkilökunta huomioi jokaisen lapsen lähdön esim. vilkuttamalla.

Ruokailu

Ruokailemme omissa ryhmissämme. Aikuinen syö oman pienryhmänsä lasten kanssa ja antaa omalla toiminnallaan esimerkin hyvistä pöytätavoista. Lasta rohkaistaan maistamaan erilaisia ruokia. Tavoitteenamme ovat rauhalliset ja leppoiset ruokailuhetket.

Aamupalaa syömme klo 8-8.30 välisenä aikana. Tässä vaiheessa tulevien lasten vanhemmat voivat halutessaan jäädä hetkeksi lasten aamiaisseuraksi. Aamupala on kiireetön ja lapsen aamiaistottumukset otetaan huomioon.

Lounaan syömme noin klo 11.00. Pienet syövät tarpeen mukaan aikaisemminkin.

Välipala tarjotaan klo 14.30.

Sekä lounaan että välipalan jälkeen yli 3v. imeskelevät ksylitol-pastillit. Vanhemmat voivat seurata päiväkodin ruokatarjontaa listoista, jotka löytyvät eteisten seiniltä.

Lapset osallistuvat oman ruokansa annosteluun ja astioiden poisvientiin omien taitojensa ja iän mukaan.

Aamupäivä ja ulkoilu

Aamupalan jälkeen yli 3-vuotiaat lapset kokoontuvat aamupiiriin, jossa jutellaan kuluvan päivän tulevista tapahtumista. Siinä myös seurataan vuoden kulkua kalenterista ja sovitaan pienryhmistä. Pienryhmissä mm. leikitään, jumpataan, askarrellaan tai ulkoillaan. Pienryhmätoiminta mahdollistaa tilojen monipuolisemman käytön ja ulkoilun eriaikaistamisen, jolloin pihalla on enemmän tilaa leikkiä. Alle 3-vuotiaiden aamupäivä kuuluu ensin ulkoillessa ja sen jälkeen omissa pienryhmissä sisällä.

Ulkoilemme kaksi kertaa päivässä. Koemme ulkoilun tärkeäksi, koska siellä lapset pääsevät vapaammin liikkumaan ja purkamaan energiaa. Ruokakin maistuu paremmin ulkoilun jälkeen. Pienet sateet eivät estä ulkoiluamme, joten vanhempien tuleekin huolehtia ulkoiluun sopivista varusteista.

Pukeminen ja riisuuntuminen

Pukeutumistilanteissa kannustamme lapsia omatoimisuuteen. Puenne pienissä ryhmissä, jotta lapset eivät olisi yhtä aikaa eteisessä. Tällöin pukemistilanne on rauhallinen ja lapsilla on tilaa ja aikaa harjoitella pukemista ja riisuuntumista aikuisen ohjauksella ja avustuksella.

Siisteyskasvatus

Lapset käyvät päivän mittaan säännöllisesti vessassa. Pienet harjoittelevat potalla istumista ja kuivaksi oppimista, kun asia on ajankohtainen. Isompia lapsia kannustamme omatoimisuuteen ja samalla opetellaan hyvään hygieniaan. Vessoissa on lasten saatavilla saippuaa ja kädet pyyhitään paperipyyhkeisiin, jotta virustaudit eivät leviäisi. Jos lapsi tarvitsee apua on aikuinen läsnä tukemassa ja auttamassa.

Vanhemmat huolehtivat lasten käsienpesusta tuodessaan lapsen päiväkotiin.

Lepohetki

Ruokailun jälkeen kaikki lapset menevät lepäämään. Lepohetken alussa luetaan satua tai kuunnellaan musiikkia. Osa lapsista nukkuu. Lapset saavat

tuoda päiväkotiin oman unilelun, rievun, tutin tai muun esineen, joka on lapselle tärkeä. Riittävän, vanhempien kanssa sovitun lepoajan jälkeen lapset siirtyvät saliin leikkeihin. Eskarit lepäävät patjoilla omassa tilassaan jatkokertomusta tai musiikkia kuunnellen.

LEIKKIMINEN

Päiväkodissamme leikkiminen on kaiken oppimisen perusta ja opetus perustuukin leikkiin. Leikin avulla lapset käsittelevät tunteitaan ja käyvät läpi kokemuksiaan. Päiväkotimme yksi leikkihuonekin on nimetty erään lapsen lomamatkakohteen mukaan ja nimi on jäänyt elämään puheessamme. Bulgaria-huoneesta kivana leikkipaikkana puhuvat jo pienetkin!

Leikin muoto ja sisältö muuttuvat lapsen kasvaessa ja kehittyessä. Pienten lasten leikki on vielä lyhytkestoista. He tutkivat tilaa ja ympäristöä liikkuen paikasta toiseen lelut kädessään. Olemme järjestäneet heille oman turvallisen ja turhista tavaroista vapaan tilan, jossa he voivat toimia omassa tahdissaan. Aikuinen on tässä vaiheessa lapsen tärkein leikkikumppani. Hän nimeää lapsen sanattomat viestit, ottaa syliin, leikittää ja loruttaa.

Lapsen kehittyessä toisten lasten merkitys leikkikaverina kasvaa. Tällöin myös leikkitalta vaaditaan enemmän mielikuvituksellisuutta ja haasteellisuutta. Prinsessat heräävät eloon kauniiden hameiden myötä ja valomiekat syntyvät taitavista käsistä puolustamaan linnaa lohikäärmeiltä ja dinosauruksilta. Aikuisen rooli lapsen leikissä vaihtelee lapsen ikä- ja kehitystason mukaan. Pienten lasten leikissä aikuisen osuus on olla leikin koossa pitävänä voimana ja leikin ohjaajana. Isompien lasten kanssa aikuinen on aktivoija, joka kannustaa lapsia leikkiin sekä luo leikille tilaa, aikaa ja materiaaleja.

Päiväkodissamme annetaan tilaa lasten omille leikeille mutta myös ohjatut leikit kuuluvat päiväämme. Niissä korostuvat sääntöjen mukaan toiminen ja toisten huomioiminen. Ulkoilua rikastuttamaan olemme palautelleet mieliin vanhoja perinneleikkejä kuten hura hura häitä ja maa-meri-laiva -leikit.

LUONTORETKET

Päiväkodissamme toimii luontokerho 4–7 -vuotiaille lapsille. Toiminta tapahtuu pääsääntöisesti ulkona lähimetsissä ja rannoilla. Luontokerhoissa lapset on jaettu noin viiden lapsen pienryhmiin. Ennen syksyn ensimmäistä luontokerhoretkeä lapset valitsevat keskenään omalle pienryhmälleen nimen.

Luontoretken aikana havainnoidaan vuoden aikojen vaihtelua, lähimetsien eläimistöä ja kasvistoa, tehdään pieniä matemaattisia tehtäviä ja tutkimuksia, leikitään ja syödään kotoa tuodut pienet eväät. Pohdimme yhdessä lasten kanssa millaiset eväät kuormittavat luontoa vähiten esim. pillimehun voi korvata täytettävällä juomapullolla ja eväsleivät pakataan rasiaan ilman käärepapereita.

Sekä retkellä että päiväkodissa lapset työstävät luontovihkoon retken antia. Vihkoihin piirretään, maalataan, liimataan valokuvia ja kirjataan lasten ajatuksia.

Lasten ajatuksia keväällä 2006.

Mä tykkään kivistä kun niillä voi leikkiä ja kerätä, leipiäkin niillä voi heittää.

Lunta ei enää ollut. Oli ihan puolipilvistä. Orava juoksi puhelinlangalla. Mä oon hyvä kiipeilemään.

Mä näin retkellä lumen mitä mä luulin vahvaks, mutta se olikin lättänä missä oli vettä päällä.

Metässä voi nähdä vaikka jäniksen luurangon. Mä näin kerran, kettu sen varmaan oli syönyt.

Metsässä on kiva juosta, kun siellä ei ole teitä vaan on polkuja ja iso kivi joka on niinku vuori.

HEI, ME JUMPATAAN!

Päiväkotimme sisätilat ja piha eivät ensi näkemältä tuo mielikuvaa monipuolisista liikuntamahdollisuuksista. Pienet tilat eivät kuitenkaan ole este liikkumiselle. Olemme päinvastoin kääntäneet sen mahdollisuudeksi.

Oma keho on lapsen tärkein liikuntaväline. Sen lisäksi tarvitaan ennakkoluuloton ja liikkumisesta innostunut aikuinen. Tilat voi aina muokata sopivaksi esim. tuolit ja pöydät sopivat esteiksi ja tunneleiksi, sohva trampoliinin edessä hyppypaikaksi. Tilan raivaaminen yhdessä lasten ja aikuisen kanssa toimii mainiona alkuverryttelynä liikuntatuokiolle. Jumpparatojen lisäksi tanssimme ja leikimme liikuntaleikkejä jumppavarjon avulla.

Näiden ohjattujen, viikottaisten liikuntatuokioiden lisäksi päiväkodin tiloihin on suunniteltu pieniä liikuntapisteitä, jotka innostavat lapsia päivittäiseen liikkumiseen. Käytävätiloissa voi hypellä hyppynaruilla tai pelata sählyä. Lattioihin liimatut askelmat innostavat lapsia jumppaamaan muutenkin kuin ohjatusti.

Porrastettu ulkoilu antaa eri-ikäisille lapsille tilan liikkua avarasti ja turvallisesti. Pienemmillä on mahdollisuus opetella konttaamaan ja kävelemään pelkäämättä joutuvansa isompien jalkoihin. Isompien rajummat ja vilkkaammat juoksuleikit ja pyöräilyt sujuvat ilman turhia rajoituksia.

Liukumäestä pienet laskevat oikeinpäin, isommat käyttävät sitä kiipeilytelineenä ja ylämäkenä. Haluamme antaa liikunnan riemun kaiken ikäisille lapsille. Lähdemme mahdollisuuksien mukaan läheiselle kentälle pelaamaan palloa tai muuten vaan juoksentelemaan ja kukkia keräämään.

KAIKKI MUKAAN VAAN SOITTAMAAN!

Musiikki on päiväkodissamme yksi keskeisistä toiminta-tavoista. Viikoittain on ryhmien yhteinen lauluhetki, jossa kaikki lapset kokoontuvat saliin laulamaan ja leikkimään. Sen lisäksi laulamme ja loruillemme omissa ryhmissä lähes

päivittäin. Laulettavat laulut vaihtelevat lasten toiveiden ja vuoden ajan vaihteluiden mukaan. Musiikkia käytämme myös rentoutumiskeinona.

Kaksi kertaa vuodessa olemme tilanneet päiväkotimme musiikkiesityksen. Näihin kustannuksiin vanhemmat ovat halutessaan osallistuneet. Päiväkodissamme tapahtuva esitys on mahdollistanut aivan pientenkin lasten osallistumisen ilman hankalia kulkemisia.

TÄÄ ON KUIN TAIDENÄYTTELYSSÄ, EI NÄISTÄ SAA MITÄÄN SELVÄÄ!

Maalaaminen erilaisilla väreillä on yksi päiväkotimme suosituimmista toiminnoista. Upeita maalauksia syntyy lähes päivittäin. ”Tää on kuin taidenäyttelyssä, ei näistä saa mitään selvää” on erään eskaripojan tokaisu, kun hän katseli maalausnäyttelyä Kehrääjät-ryhmän seinällä. Se on jäänyt meille mukavaksi muistoksi ja kuvaa hyvin värikylläisiä seiniämme. Värikynät, muovailuvahat ja muut käsillä tekemiseen tarvittavat välineet ovat lasten saatavilla. Näiden parissa lasten on mahdollisuus toimia vapaasti tai ohjatusti.

Satujen ja tarinoiden maailmaan uppoamme päivittäin. Jatkokertomukset lepohetkellä auttavat rauhoittumaan ja pienet kuvakirjat toimivat syylilukemisena pienten kanssa. Samoja kirjoja jaksamme lukea pitkään mutta onneksi päiväkotimme kulmalla pysähtyy kirjastobussi kerran kuussa. Sinne tehtävät kirjojenlainausretket ovat lapsille mieluisia. Lapset myös tuovat kotoaan omia kirjoja, joista saamme vaihtelua kirjavalikoimiimme.

Luettujen kirjojen pohjalta on syntynyt kivoja leikkejä ja jopa esityksiä juhliimme.

Käsillä tekemisen ja kirjallisuuden lisäksi pelaamme erilaisia lautapelejä ja rakentelemme palapelejä.

Oman mukavan lisänsä tuovat vierailut taidenäyttelyihin, museoihin ja teattereihin.

ESIOPETUS

Helsingissä noudatetaan 31.1.2005 päivättyä Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaa.

Se antaa raamit päiväkotimme omalle tavalle toteuttaa esiopetusta. Lähdemme siitä ajatuksesta, että esiopetus on jatkumo jo aiemmin opitulle ja koetulle. Eskarit toimivat samassa ryhmässä 3-5 -vuotiaiden kanssa mutta aamupäivisin he työskentelevät omassa pienryhmässään.

Esiopetusvuoden aikana painotamme erityisesti lasten omatoimisuuden lisääntymistä, vastuunottamista tavaroistaan, oppimisen iloa ja sen ylläpitämistä sekä toimimista ryhmässä. Koulun opettajilta tulleet toiveena harjoittelemme oikeita työskentelytapoja esim. kynäotetta.

Tutkiminen ja kokeileminen ovat tärkeimmät oppimiskeinomme. Niitä toteutamme niin sisä- kuin ulkotiloissakin. Metsä on oiva paikka löytää numeroa vastaava määrä kiviä tai käpyjä. Kirjaimiin lähdemme tutustumaan konkreettisesti niitä tekemällä esim. lasten omilla kehoilla, muovailemalla, hiekkaan piirtämällä.

Liikuntaa ja liikuntaleikkejä käytämme oppimis- ja tutustumiskeinoina. Syksyisin erilaiset pallopelit ja liikuntaleikit auttavat ryhmäytymisessä. Ohjattu- tai vapaaliikunta kuuluu meillä luonnollisena osana päivän toimintaan. Tämän lisäksi esikoululaisille on tarjolla luistelukoulu ja kummijumppa. Kummijumppassa eskarit ja 1-vuotiaat jumppaavat yhdessä ennalta sovitun parin kanssa. Näin kuilua eskareiden ja ”vauvojen” välillä saadaan pienemmäksi. Kummijumppa lisää eskareiden kykyä huomioida pienempiään.

Tutustumiskäynnit avaavat lapsille uusia, mielenkiintoisia maailmoja. Teatterikäyntien, museovierailujen ja työpajojen avulla rikastutamme päiväkodin tarjoamaa toimintaa ja samalla harjoittelemme kulkemista liikennevälineissä ja liikenteessä.

Syksyisin esiopetuksen toimintasuunnitelmaa tehtäessä otamme huomioon eskariryhmän koon, lasten taidot ja kiinnostuksen kohteet. Toimintasuunnitelma avaa myös esiopetusvuotta lasten vanhemmille. Jokaiselle lapselle laaditaan syksyisin lapsen esiopetuksen suunnitelma (LEOPS) yhdessä perheen kanssa ja se arvioidaan keväällä. Vanhempien luvalla se toimitetaan lapsen tulevan koulun rehtorille. Monikulttuuriset lapset ja erityistä tukea tarvitsevat lapset huomioidaan suunniteltaessa toimintaa ja oppimisympäristöä. Heidän esiopetusvuodelleen asetetut tavoitteet ja tukitoimet kirjataan myös LEOPS.aan.

Teemme monimuotoista yhteistyötä Kumpulän koulun kanssa. Yhteistyösuunnitelmassa koulun ja läheisten päiväkotien välillä on sovittu mm. vierailusta koulussa, yhteisistä tapahtumista ja koululaisten vierailuista entisissä päiväkodeissaan. Näistä yhteistyömuodoista sovitaan tarkemmin ns. Käpy-ryhmässä, joka koostuu koulun ja päiväkotien edustajista.

Kevätjuhlan yhteydessä kukitamme kouluunlähtijät ja jaamme heille todistuksen muistoksi esiopetusvuodesta.

MONIKULTTUURINEN LAPSI NURMIKOSSA

Monikulttuuristen lasten kanssa korostuu suomen kielen oppiminen päiväkodin arkisissa ja jokapäiväisissä tilanteissa, vuorovaikutuksessa sekä toisten lasten että aikuisten kanssa. Suomen kielen oppiminen on tärkeä osa kotoutumista ja siihen panostetaan myös päivähoidossa. Viikoittain järjestetään Suomi 2. kielenä – kerhoja, joissa opetellaan sanastoa ja käsitteitä mm. kuvakorttien ja –kirjojen avulla. Muutenkin sadut ja lorut ovat hyviä suomen kielen oppimisen ja sanavaraston rikastuttamisen kannalta ja päiväkodissamme luetaankin paljon, mm. aamupiirissä ja ennen lepoa.

Lisäksi nimeämme esineitä ja tavaroita arkipäiväisissä tilanteissa, esimerkkinä pukeutumis- ja ruokailutilanteet. Toistoja tarvitaan paljon (noin 60) ennen kuin lapsi omaksuu sanan tai käsitteen täysin.

Käytämme kuvakortteja toiminnan tukena monikulttuuristen lasten kanssa. Kuvien avulla lapsen on helpompi hahmottaa päivänkulkua, kun kuvat ovat koko ajan seinällä ja hän voi itse katsoa mitä seuraavaksi on ohjelmassa. Kuvia käytetään myös tunteiden ilmaisemisessa, tavaroiden ja esineiden nimeämisessä sekä hyllyissä ja kaapeissa osoittamassa lelujen ja tavaroiden paikkoja.

Monikulttuuriselle lapselle tarjoamme päiväkodissa hänen uskontonsa ja kulttuurinsa mukaista ruokavaliota ja mahdollisista muista huomioon otettavista asioista keskustellaan yhdessä vanhempien kanssa. (Esimerkiksi saako lasta valokuvata, voiko osallistua päiväkodissa joulun ajan tapahtumiin jne.) Keskusteluissa käytämme aina tulkkia tarpeen vaatiessa.

Huomioimme eri kulttuurien erityispiirteitä ja juhlia. Lapset voivat itse kertoa muille omista juhlistaan ja tavoistaan. Monikulttuuristen perheiden kanssa järjestämme näyttelyitä, joissa on tavaroita ja esineitä eri maista. Jos lapsi ei osallistu suomalaiseen kulttuuriin kuuluviin uskonnollisiin juhliin, järjestämme hänelle korvaavaa ohjelmaa ja tekemistä.

TUKEA TARVITSEVA LAPSI NURMIKOSSA

Jokainen lapsi on ainutlaatuinen itsensä ja kaikki lapset tarvitsevat tukea jossain elämänsä vaiheessa toiset enemmän ja toiset vähemmän. Jos lapsen arjessa tapahtuu suuria muutoksia, esimerkiksi avioero tai kuolema lähipiirissä, niistä olisi hyvä kertoa myös päiväkodin henkilökunnalle, jotta lapsen tunteisiin ja tuen tarpeeseen osataan reagoida oikealla tavalla.

Vuosittain yhdessä vanhempien kanssa teemme lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman (lapsen vasu), jossa mietitään yhdessä lapsen vahvuuksia ja mahdollisia tuen tarpeita, niin kotona kuin päiväkodissa. Lapsi

saattaa tarvita tukea esimerkiksi kielellisissä tai motorisissa taidoissa, sosiaalisissa suhteissa tai sairautensa takia. Yhdessä vanhempien, ryhmän aikuisten ja alue-elton (alueellinen erityislastentarhanopettaja) kanssa mietimme lapselle sopivat tukitoimet. Niitä voi olla esim. lapsiryhmän aikuisten määrään lisääminen, joko alue-elton työpanoksella tai erityisavustajalla, kuvien, tukiviittomien ja suujumpan käyttö kielellisen kommunikaation tukena tai erilaiset liikkumista helpottavat apuvälineet. On tärkeää, että tuki tuodaan lapselle omaan tuttuun ryhmään.

Myös koko lapsiryhmän tarpeista keskustellaan joka vuosi yhdessä ryhmän aikuisten, päiväkodin johtajan ja alue-elton kanssa.

4. ARVIOINTI

Varhaiskasvatussuunnitelmamme yhtenä tärkeänä tehtävänä on toimia arvioinnin perustana. Siinä on kirjattuna yhteisesti sovitut toimintatapamme. Niitä pohdimme ja arvioimme säännöllisesti ennalta sovittuina ajankohtina. Arvioidessamme toimintaamme on lapsilla ja vanhemmilla suuri merkitys palautteen antajana.

Arvioinnin tärkein kysymys onkin, kuinka olemme kyenneet tukemaan lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista perheiden kasvatuskumppaneina. Olemmeko pystyneet toteuttamaan niitä toiminta-ajatuksia, joita kirjasimme juuri meidän päiväkotimme tavoitteiksi. Entä kuinka olemme ottaneet huomioon eri ikä- ja kehitystasolla olevat lapset. Ja olemmeko antaneet riittävästi tilaa lasten omien kokemusten pohjalta nouseville ajatuksille toiminnassamme.

Lasten toimintaa dokumentoimme valokuvoin, lasten haastatteluin ja teoksin. Päiväkodissamme onkin esillä lasten töiden jatkuvasti vaihtuva näyttely. Osan teoksista ja valokuvista tallennamme lasten omiin kasvun kansioihin. Nämä kansiot lapset saavat aikanaan muistoksi päiväkotiajastaan.

Päiväkodeissa järjestetään kaksi kertaa vuodessa henkilökunnan kehittämispäivä, jossa henkilökunnalla on mahdollisuus arvioida asetettujen tavoitteiden toteutumista, suunnitella tulevaa toimintaa sekä asettaa uudet tavoitteet tulevalle toimintakaudelle. Viikoittaisissa tiimipalavereissa meillä on mahdollisuus pohtia heti esille nousevia asioita ja muuttaa toimintaamme tarpeen vaatiessa. Oman työn itsenäistä arviointia teemme jatkuvasti ja kerran vuodessa käymme kehityskeskustelun päiväkodin johtajan kanssa, jossa nivomme yhteen kuluneen vuoden tapahtumat ja asetamme tavoitteet tulevalle.

5. LIITTEET

KOULUN JA PÄIVÄKODIN YHTEISTOIMINTASUUNNITELMA

PERUSOSA (liitetään osaksi koulun tai päiväkodin opetussuunnitelmaa)

1. Nimet: koulut ja yhteistyöpäiväkodit

Käpylän peruskoulu ja Kumpulan sivukoulu

Päiväkodit: Alku, Käpylinna ja Sohvila (pääkoulu)

Isoniitty, Kesäheinä, Koivikko, Marjala, Niittyvilla ja Nurmikko (sivukoulu)

Yhteystiedot löytyvät vuosittain päivitettävästä Käpyryhmän yhteystiedot -liitteestä, joka liitetään vuosittain tarkennettavaan toimintasuunnitelman osaan.

2. Alueen kuvaus

Alue on historiallista Helsinkiä. Kaupunki perustettiin tänne Vantaanjoen suulle vuonna 1550. Alueella vuorottelevat kerrostalo- ja omakotitalot. Puisto- ja metsäalueet ovat tyypillistä maisemaa. Alue tarjoaa monipuoliset harrastus- ja retkeilymahdollisuudet, ja lisäksi liikenneyhteydet Helsingin keskustaan ovat hyvät. Alueella on aktiivisia asukkaita, jotka muodostavat tiiviin kyläyhteisön ja ovat tarvittaessa valmiita ottamaan kantaa oman asuinalueensa, sen palvelujen ja hyvinvoinnin puolesta.

Alueen esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä tehdään myös Koskelan ala-asteen ja Yhtenäiskoulun sekä niiden alueelle kuuluvien päiväkotien kanssa. (Kts. Käpyryhmän yhteystiedot -liite vuosittain tarkennettavasta osasta.)

3. Jatkuvuus esiopetuksesta perusopetukseen

3a) Koulujen yhteisen oppilaaksioton periaatteet.

Oppilaalla on ensisijainen oikeus päästä

1. omaan lähikouluun (oppilaaksiottoalue)

2. lähimpään tarkoituksenmukaiseen kouluun harvinaisten 3. luokalta alkavien A-kielten opetuksen perusteella

3. lähimpään tarkoituksenmukaiseen kouluun, jos lähikoulu ei sovellu hänelle terveydellisistä syistä.

Oppilaalla on oikeus päästä myös muuhun kuin lähikouluun, jos koulussa on tilaa ja jos hänet hyväksytään sinne valintaperusteiden mukaisesti.

3b) Palautteen ja tiedonvaihdon toteutuminen lukuvuoden aikana.

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön tarkoituksena on luoda silta päiväkodista kouluun, jolloin siirtyminen päiväkodista kouluun on lapselle turvallisempaa. Tammikuussa pidetään kokous, jonka aiheena on erityislasten siirtyminen esiopetuksesta perusopetukseen. Mukana ovat alue-eltot, esiopettajat, alkuopettaja, alueellinen erityisopettaja, koulun laaja-alainen erityisopettaja sekä koulun rehtori, mahdollisesti myös kuraattori ja psykologi. Maaliskuussa pidetään muiden koulutulokkaiden asioista siirtopalaveri oppilashuoltoryhmän jäsenten, esiopettajien, alueellisen elton ja mahdollisesti tulevan opettajan kesken LEOPSat siirtyvät päiväkodeista koululle kesän aikana. Mahdollisuuksien mukaan järjestetään kokous, jossa keskustellaan kouluun siirtyneistä lapsista. Käpylän peruskoulu kuuluu Käpy-ryhmään, joka kokoontuu säännöllisesti miettimään alueellista yhteistyötä. Käpyryhmään kuuluvat Koskelan ala-aste ja Käpylän peruskoulu sekä Yhtenäiskoulu ja alueen päiväkodit (kts. Käpyryhmän yhteystiedot -liite).

4. LEOPSin siirtymisen periaatteet alueella

- Ennen Leopsin siirtymistä kouluun esiopetuksesta vastaava opettaja tarkistaa, että lomakkeessa on huoltajan allekirjoittama lupa suunnitelman siirtämisestä.
- Esiopetuksesta vastaava lastentarhanopettaja tai päiväkodin johtaja toimittaa lapsen esiopetuksen suunnitelmat kouluun tai tulevalle luokanopettajalle tai koulun rehtorille.
- Esiopetuksesta vastaava opettaja tai päiväkodin johtaja tekee kirjallisen koonnin lähetetyistä lomakkeista (tai kopio saatteesta). Koonti säilytetään päiväkodissa.
- Alueellisesti sovitaan siirtämisen käytänteistä. Siirtämisessä tulee noudattaa salassapitovelvollisuuksia (esim. ei sähköpostilla).
- Suunnitelman siirtymisen ajankohdasta sovitaan tarkemmin alueella. Pääsääntönä on, että suunnitelma siirtyy kouluun viimeistään touko- tai kesäkuussa.
- Lisäksi sovitaan opettajien tapaamisista.

Alueella on sovittu, että LEOPSat siirtyvät päiväkodista kouluun viimeistään kesäkuun kahden ensimmäisen viikon aikana.

5. Yhteistyön tarkennetut alueelliset tavoitteet

5a) tavoitteet aikuisten väliselle yhteistyölle

Ylläpidetään ja mahdollisuuksien mukaan lisätään vuorovaikutusta, jonka tarkoituksena on molemminpuolisen työn tunteminen, pedagoginen keskustelu ja tiedonvaihto. Tavoitetta toteutetaan käytännössä esim. järjestämällä yhteisiä tapaamisia Käpylän peruskoulun ja alueen päiväkotien sekä laajemman Käpyryhmän kesken. Yhteistyölle pyritään luomaan yhteistä tietopohjaa järjestämällä erilaisia koulutustilaisuuksia Käpy-ryhmän alueella. Syksyllä pidetään suunnittelukokous ja kevään tapaamisissa valmistaudutaan koulutulokkaisiin ja arvioidaan toteutunutta toimintaa. Keväällä on siirtopalaveri tulevista 1. luokkalaisista.

5b) tavoitteet lasten kanssa tehtävälle yhteistyölle

Koulutulokkaat tutustuvat koulun fyysiseen ympäristöön, henkilökuntaan ja toimintatapoihin, jolloin kynnys kouluun siirtymisestä madaltuu. Koululaiset ymmärtävät oman kasvun ja oppimisen jatkumoaan toimiessaan yhdessä esikoululaisten kanssa. Sosiaaliset taidot karttuvat, kun eri ikäiset lapset auttavat ja tekevät yhteistyötä toistensa kanssa.

6. Vakiintuneet yhteistyön toimintamuodot ja sisällöt

- esim. yhteistyö arojen, keltojen, MESI -vastuuhenkilöiden tai oppilashuollon kanssa

Syksyisin ja keväisin esikoululaiset vierailevat alkuopetuksen luokissa ja vuoden aikana myös koululaisia vierailee esiopetusryhmissä. Eskareiden kouluuntutustumispäivä on toukokuussa. Eskareilla ja 1. luokkalaisilla on yhteisiä tapahtumia, kuten leikki- tai liikuntahetkiä.

UUOSITTAIN TARKISTETTAVA OSA

1. Yhteystiedot (esi- ja alkuopetuksen vastuuhenkilöt: koulu ja päiväkotii)

Lukuvuosi 06-07

Käpylän peruskoulu: Niina Rahunen, p. 310 82 074 niina.rahuuen@edu.hel.fi
 Pk Koivikko: Anita Sarjamo, p. 310 52 626 pk.koivikko@hel.fi
 Pk Marjala: Leena Korpilahti, p.31052630 pk.marjala@hel.fi
 Pk Kesäheinä: Heidi Virtanen, p. 310 52 622 pk.kesaheina@hel.fi
 Pk Isoniitty: Sari Kostamo, p. 310 52 620 pk.isoniitty@hel.fi
 Pk Sohvila: Tuula Leino-Hakulinen, tuula.leino-hakulinen@mll.fi
 Pk Alku: Katja Kivelä, p. 310 52 616 pk.alku@hel.fi
 Pk Käpylinna: Minna Siuro, p. 310 52 991 pk.kapylinna@hel.fi

Käpylän peruskoulu kuuluu ns. Käpy-ryhmään, johon kuuluu yo. lisäksi Koskelan ala-aste ja Yhtenäiskoulu sekä pk Herttua ja pk Kumpula. Tänä vuonna alueen kahdessa päiväkodissa (Niittyvilla ja Nurmikko) ei ole esikouluryhmää.

Nimikkopäiväkodit ja -luokat Käpylän peruskoulussa 06-07:

Pk Käpylinna - 2.a (Niina Rahunen p. 310 82 074 niina.rahuuen@edu.hel.fi)
 - 2.b (Ritva Topi-Hulmi p. 310 82 074 ritva.topi-hulmi@edu.hel.fi)
 Pk Kesäheinä ja pk Isoniitty - 2.c (Sini Ahonala p. 310 82 077 sini.ahonala@edu.hel.fi)
 Pk Alku - 1 a (Liisa Tiensuu-Hirvonen p.310 82 074 liisa.tiensuu-hirvonen@edu.hel.fi)
 Pk Sohvila - 1.b (Tiina Väätäinen p. 319 82 074 tiina.vaatainen@edu.hel.fi)
 Pk Marjala ja pk Koivikko - 1.c (Hanne Saarinen p. 310 82 077 hanne.saarinen@edu.hel.fi)

2. Vuosittain sovittavat asiat koskien lapsen siirtymistä perusopetukseen (tarvittaessa)

3. Toimintavuoden erityiset teemat, projektit (esim. alueellisen kehittämishankkeen pohjalta)

Jatketaan viime vuoden hyvää menettelyä, että on nimikkopäiväkodit ja -luokat. Ensio-verkon ja Käpy-ryhmän teema on tänä vuonna matematiikka.

4. Toimintakalenteri

- Toimintavuodelle erikseen sovittavat tapaamiset, tapahtumat, koulutukset: esim. alueelliset ENSIO - tapaamiset, laajemmat alueelliset tapaamiset / koulutukset / tapahtumat, yhteisen toiminnan työnjako ja vastuuhenkilöt)

Käpy-ryhmäläisille on matematiikkakoulutus Matikkamaassa. Syyslukukaudella kolme ja kevättalvella yksi kokopäiväkoulutus. Kurssin tavoitteena on lapsen onnistunut siirtyminen päiväkodista kouluun ja ammatillisen yhteistyön kehittäminen esi- ja alkuopetuksessa. Kouluttajina Hellevi Putkonen, Marja Dröger ja Paula Mäkipää. Koulutukseen otetaan 20 henkilöä. Koulutukseen voi osallistua kaksi luokanopettajaa keskitetyin sijaiskuluin Käpylän peruskoulusta.

Käpy-ryhmän tapaamiset:

Suunnittelukokous pidettiin Koskelan ala-asteella 12.9, aiheena tutustuminen toisiimme, järjestäytyminen, yhteisen toiminnan läpikäyminen.

Tulevat tapaamiset 30.1.07 Kumpulassa klo.14.15, aiheena "kouluunmeno".

Käpyryhmän loppukokous on 17.4 Untamossa klo. 14.15, aiheena vuoden arviointi.

Syyskuun aikana työparit (eskariopettajat/luokanopettajat) ovat yhteydessä ja sopivat yhteisestä suunnitelmasta keskenään mm. tapaamisista ja tapahtumista (mm. koulu- ja päiväkotivierailut ja muut yhteiset tapahtumat).

Toukokuussa toimintakertomukseen tehdään arviointi yhteistoiminnasta.

Koulutukseen ja kokouksiin osallistuu esi- ja alkuopetuksen tiimin jäseniä sekä muut kiinnostuneet alkuopettajat.

.

5. Muuta:

6. Yhteistyön seuranta ja arviointi

- Milloin ja miten arvioidaan? Mihin yhteistyön osa-alueisiin arviointi kohdistuu?

Ensioverkon toimintaa arvioidaan Käpy-kokouksissa.

Käpy-ryhmän toiminta: arviointikokous 17.4.07 Untamossa klo.14.15

Nimikkopäiväkodit ja -luokat: arvioivat keskenään vuoden aikana ja lopussa omaa toimintaansa sekä nimikkojärjestelmän toimivuutta.

OPPILASHUOLTORYHMÄN JÄSENET

Oppilashuoltoryhmä Kallio - Alppiharju – Pasila päivähoitoalue ja Vallila – Vanhakaupunki päivähoitoalue

päivähoito

Keijo Räikkönen	Päivähoitoalueen päällikkö	puheenjohtaja
Sirpa Juuri	Päivähoitoalueen päällikkö	vara puh.joht.
Saija Juusti	Ensioverkosto	
Päivi Jormakka	Kiertävä erityislastentarhanopettaja	
Mirva Sahin	Kiertävä erityislastentarhanopettaja	
Marja-Liisa Puskala-Posti	S2- erityislastentarhanopettaja	
Anne Saariniemi	Ensioverkosto	

terveystoimi

Anna-Liisa Tuominen	Terveystoimija (Kallion neuvola)
Anna Tynell	Terveystoimija (Vallilan neuvola)
	varahlö Raija Tauriainen, th Koskelan neuvola

Eteläinen perhekeskus

Marja-Leena Nenonen	Eteläinen perhekeskus, sosiaalityöntekijä
Jari Pykäläinen	Jolpo

Perheneuvola

Ritva Silander	Perheneuvola , psykologi
----------------	--------------------------

+ Liisa Pulkkinen OPEV, psykologi (ei varsinainen opetusviraston edustaja, mutta mukana keskustelussa)

Huom. päivitetty 2.10.06

TODISTUS

_____ lapsennimi _____

ON OSALLISTUNUT NURMIKON PÄIVÄKODIN

ESIKOULURYHMÄN TOIMINTAAN

200_ -200_

Helsingissä

(päiväys ja allekirjoitus)

Valokuva
eskarivuodesta.